

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudcem Mgr. Filipem Skřivanem ve věci

žalobce: **B. T. N.**, nar. X, st. příslušnost X
zastoupen Mgr. Vratislavem Tauberem, advokátem
sídlem nám. 28. října 1898/9, Brno

proti
žalovanému: **Ministerstvo vnitra**
sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 12. 8. 2021, č. j. OAM-506/ZA-ZA11-HA13-2021,

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žalobce nemá právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalovanému se nepřiznává náhrada nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Žalovaný napadeným rozhodnutím neudělil žalobci mezinárodní ochranu podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu (dále jen „zákon o azylu“). Žalovaný neshledal, že by žalobcova snaha o legalizaci pobytu, aby zde mohl pracovat a vydělat na splacení dluhů ve Vietnamu, a obava z věřitelky, byly azylově relevantní. Žalobce v zemi původu nevyužil žádné prostředky k ochraně svých práv před věřitelkou, třebaže dle informací o zemi původu tato možnost existuje. Dle vlastní výpovědi se nadto žalobce

zadlužil ještě před svým příjezdem do ČR v roce 2008 a věřitelka jej od té doby (ani při opakovaném návratu do Vietnamu) nekontaktovala.

II. Obsah žaloby

2. Proti napadenému rozhodnutí podal žalobce žalobu. Namítá, že v jeho případě jsou dány přinejmenším důvody pro udělení humanitárního azylu dle § 14 zákona o azylu. Žalobce ze země vycestoval, aby unikl bídě, kdy mu tamní hospodářská situace nedovolila najít si zaměstnání, kterým by mohl uživit sebe, manželku a dvě nezletilé děti. Žalobce nyní nemá kvůli situaci související s pandemií Covidu prostředky ani na to, aby vycestoval zpátky do Vietnamu, natož aby mohl splatit dluh, který ve Vietnamu má. Nadto musí žalobce živit svoji rodinu, jelikož jsou jeho manželka i děti odkázáni na peníze, které jim žalobce do Vietnamu posílá z České republiky. Žalobce se také obává věřitelky, od které si peníze na cestu do České republiky půjčil. Chybí mu splatit ještě velkou sumu peněz včetně úroků. Věřitelka žalobci již slovně vyhrožovala a žalobce se obává, aby si na něj nenajala vraha.
3. Právní prostředky ochrany dostupné v zemi původu by nebyly dostatečně účinné k zabránění pronásledování věřitelkou. S ochranou ze strany státních orgánů nemůže žalobce počítat, jelikož Vietnam je zemí, kde se neustále závažným způsobem porušují lidská práva a ze strany policie dochází naopak k vydírání, mučení, a policie je ve Vietnamu velmi zkorumpovaná (dle zprávy Human Rights Watch. World report 2021: Vietnam). Tyto skutečnosti považuje žalobce za hodné zvláštního zřetele ve smyslu § 14 zákona o azylu.
4. Žalobce sice před podáním žádosti již nějakou dobu v ČR pobýval na základě jiných pobytových oprávnění. Je ovšem přirozené, že o udělení mezinárodní ochrany požádal až ve chvíli, kdy mu reálně hrozila újma spojená s vycestováním. Dle judikatury Nejvyššího správního soudu je nadto nebezpečí pronásledování nutné hodnotiti prospektivně.
5. Žalobci v zemi původu hrozí nebezpečí odplaty věřitelky, které dluží velkou sumu peněz. Zároveň zde neexistuje dostatečná ochrana ze strany státu, ta je velmi krátkodobá a neefektivní. Z tohoto důvodu jsou v případě žalobce rovněž dány důvody doplňkové ochrany podle § 14a zákona o azylu. Žalobce proto navrhuje, aby krajský soud napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení.

III. Vyjádření žalovaného

6. Žalovaný ve svém vyjádření odkazuje na odůvodnění napadeného rozhodnutí, které pokládá za zákonné a správné. Dodává, že samotného žalobce věřitelka nekontaktovala minimálně od jeho příjezdu do ČR v roce 2008. Žalobce se přitom neobrátil na příslušné orgány domovské země s žádostí o pomoc ve své situaci. Žalobce nikdy nebyl politicky aktivní a státní vietnamské orgány nejevily o jeho osobu v minulosti žádný zájem. Tvrzení žalobce žalovaný považuje za spekulativní a účelová. Žalovaný proto navrhuje, aby krajský soud žalobu jako nedůvodnou zamítl.

IV. Posouzení věci krajským soudem

7. Žaloba byla podána včas, osobou k tomu oprávněnou (§ 65 odst. 1 s. ř. s.) a je přípustná. Za splnění podmínek § 51 s. ř. s. rozhodl soud bez jednání.
8. Žaloba **není** důvodná.

9. Z vyjádření žalobce v žalobě i v průběhu správního řízení vyplývá, že žalobce se před odjezdem z Vietnamu v roce 2008 zadlužil a do ČR vycestoval, aby měl lepší život, získal peníze a splatil dluh. Do listopadu roku 2017 zde měl dlouhodobý pobyt za účelem podnikání, poté byl nelegálně zaměstnán a o pobytové oprávnění přišel. V zemi původu neměl žádné problémy s policií ani se státními orgány. V zemi původu se žalobce bojí věřitelky, aby na něj nenajala vraha, už mu slovně vyhrožovala. Na policii se neobrátil, protože má strach, že to bude ještě horší a věřitelka se bude mstít. V době pobytu v ČR žalobce věřitelka nekontaktovala, byla jen v kontaktu s jeho ženou, neví, kdy naposledy.
10. Úvodem je možné poznamenat, že žalobce v průběhu řízení neuvedl, že by ve vlasti uplatňoval politická práva nebo že by mu byla připisována taková charakteristika nebo zastávání takových názorů, s nimiž by bylo spojeno pronásledování ve smyslu § 12 zákona o azylu.
11. Žalobce nejprve odkazuje na důvody udělení humanitárního azylu dle § 14 zákona o azylu. Jak vyplývá z judikatury Nejvyššího správního soudu, na udělení humanitárního azylu dle § 14 zákona o azylu není právní nárok a lze jej přiznat jen v případech hodných zvláštního zřetele, a i v takových případech je přiznání humanitárního azylu věcí správního uvážení (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 1. 2015, č. j. 1 Azs 200/2014 – 27). Mezi obvyklé důvody udělování humanitárního azylu lze zařadit například situaci osob zvláště těžce postižených či zvláště těžce nemocných; nebo osob přicházejících z oblastí postižených významnou humanitární katastrofou, ať už způsobenou lidskými či přírodními faktory (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 5. 2017, č. j. 6 Azs 48/2017 – 26).
12. Žalovaný důvody zvláštního zřetele v případě žalobce neshledal – žalobce je dospělý, zdravý, plně právně způsobilý a praceschopný, celá jeho rodina žije ve Vietnamu. Popsaná životní situace žalobce je dle žalovaného zcela běžným případem a není nijak hodná zvláštního zřetele. S tímto posouzením se krajský soud ztotožňuje a dodává, že ani dle judikatury Nejvyššího správního soudu nelze ekonomické obtíže nebo nemožnost splácení dluhu soukromým osobám v zemi původu považovat za důvody hodné zvláštního zřetele ve smyslu § 14 zákona o azylu (srov. rozsudky ze dne 31. 10. 2003, sp. zn. 4 Azs 23/2003, nebo ze dne 15. 12. 2003, sp. zn. 4 Azs 31/2003).
13. Žalobce se v zemi původu obává nebezpečí ze strany věřitelky, která by si na něj mohla i najmout vraha. I přes určité pochybnosti o koherenci celého příběhu (žalobce se zadlužil před rokem 2008 a od té doby výhružkám nečelil, a to ani při opakovaném návratu do Vietnamu), obavy z jednání soukromých osob (věřitelů) mohou být v určitých případech relevantní z hlediska doplňkové ochrany. Je tomu tak ovšem pouze v případě, kdy by státní orgány namítané ohrožení „podporovaly, tolerovaly, organizovaly, záměrně trpěly, nezajistily účinnou ochranu apod. Případná nižší efektivita takové ochrany v konkrétních podmínkách té které země však ještě nečiní z takového ohrožení „pronásledování“, a tedy ani azylový důvod“ (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 7. 2008, č. j. 7 Azs 43/2008 – 47).
14. Jak opakovaně zdůraznil k možnosti využití vnitrostátních prostředků ochrany Nejvyšší správní soud (mezi jinými srov. rozsudky ze dne 31. 5. 2017, č. j. 5 Azs 62/2016 – 87, nebo ze dne 19. 11. 2021, č. j. 5 Azs 13/2020 – 39) „Dle čl. 7 odst. 2 kvalifikační směrnice tato ochrana musí být účinná, a ne pouze dočasná (k tomu srov. v kontextu ukončení mezinárodní ochrany rozsudek velkého senátu Soudní dvora EU ze dne 2. března 2010, Abdulla, C-175/08,

C-176/08, C-178/08 a C-179/08, ECLI: EU:C:2010:105, body 72-73). Zpravidla je tomu tak, pokud poskytovatel ochrany „učiní přiměřené kroky k zabránění pronásledování nebo způsobení vážné újmy, mimo jiné zavedením účinného právního systému pro odhalování, stíhání a trestání jednání představujících pronásledování nebo způsobení vážné újmy, a žadatel má k této ochraně přístup“ (srov. též obdobné znění ... § 2 odst. 5 zákona o azylu). Ačkoliv z judikatury Nejvyššího správního soudu vyplývá, že subjektivní nedůvěra vůči vnitrostátním orgánům neodůvodňuje rezignaci na využití ochrany státu (viz usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 7. 2013, č. j. 5 Azs 11/2012 – 23), v případě, že informace o zemi původu ukazují opodstatněnost této nedůvěry, nelze po žadateli o mezinárodní ochranu požadovat, aby vyčerpal prostředky vnitrostátní ochrany.“

15. V nynější věci však nemožnost využít vnitrostátní prostředky ochrany v zemi původu z žádných informací o zemi původu nevyplývá, je tomu právě naopak. Žalovaný shromáždil podklady mimo jiné adresně k situaci žalobce (Zpráva britského Ministerstva vnitra ze zjišťovací mise ve Vietnamu ze září 2019 – kapitola „Půjčování peněz“). Z nich vyplývá, že vietnamské státní orgány si jsou problémů spojených s nezákonným půjčováním a vymáháním peněz vědomé a situaci dotčených osob řeší jak legislativně, tak i fakticky, a vymáhání dluhů nezákonnými způsoby je dle závažnosti jednání předmětem správní či trestní represe.
16. Proti těmto informacím staví žalobce pouze svůj obecně vyjádřený nesouhlas a poukaz na porušování lidských práv a korupci ve Vietnamu. Z informací o zemi původu, které shromáždil žalovaný, však neplyne, že by se Vietnam (i přes možné problémy s korupcí) měl řadit mezi státy, kde je policii či další příslušné orgány třeba považovat *a priori* za zcela nefunkční. To nelze dovozovat ani z charakteru vietnamského režimu, který porušuje lidská práva zejména těch svých občanů, kteří proti němu otevřeně vystupují, resp. s ním veřejně projevují nesouhlas (jejichž situaci se věnuje žalobcem odkazovaná zpráva organizace Human Rights Watch). Žalobce však žádné politické postoje v zemi původu nevyjadřoval a neměl se státními orgány v minulosti žádné problémy.
17. Jak dovedl Nejvyšší správní soud v jiném svém nedávném rozhodnutí přímo ke stěžovateli pocházejícímu z Vietnamu, „za této situace břemeno tvrzení ohledně nedostupnosti (resp. nedostatečnosti) ochrany v zemi původu pro stěžovatele leželo na něm; srov. právě stěžovatelem zmiňovaný rozsudek zdejšího soudu ze dne 31. 10. 2008, č. j. 5 Azs 50/2008 – 62. Stěžovatel ovšem nevysvětlil, proč by nemohl využít ochrany státních orgánů v zemi původu“ (usnesení ze dne 6. 1. 2022, č. j. 5 Azs 61/2020 – 30). Jedná se o situaci podobnou příběhu žalobce – ten také nevyužil žádný prostředek ochrany v zemi původu, a to pouze s vágním odůvodněním, že měl strach, že se situace zhorší a věřitelka se bude mstít.
18. Je tedy možné shrnout, že žalobce nevyužil vnitrostátních prostředků ochrany před případnými výhružkami věřitelky, přičemž žalovaný v napadeném rozhodnutí dostatečně odůvodnil a podložil relevantními informacemi závěr o dostupnosti těchto prostředků ochrany. Závěry žalovaného žalobce krom subjektivní nedůvěry ničím relevantně nezpochybnil. Za této situace žalovaný nepochybil, pokud konstatoval, že nejsou splněny podmínky pro udělení doplňkové ochrany dle § 14a zákona o azylu.
19. Skutečnost, že žalobce pobýval na území ČR od roku 2008 a o mezinárodní ochranu požádal až v červenci roku 2021, není sama o sobě rozhodující, neboť z povahy věci nemá

mnoho společného s důvody, pro které žalobce o mezinárodní ochranu žádá. I pokud by však v tomto podpůrném závěru žalovaného shledal krajský soud dílčí pochybení, na zákonnost a správnost napadeného rozhodnutí by to nemělo žádný vliv.

V. Závěr a náklady řízení

20. Krajský soud z výše uvedených důvodů žalobu jako nedůvodnou zamítl dle § 78 odst. 7 s. ř. s.
21. Výrok o náhradě nákladů řízení vychází z § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobce nebyl úspěšný, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Procesně úspěšnému žalovanému žádné náklady nad rámec běžné úřední činnosti nevznikly.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu. V řízení o ní musí stěžovatele zastupovat advokát. To neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, právnické vzdělání, které se vyžaduje pro výkon advokacie.

Brno 2. června 2022

Mgr. Filip Skřivan, v. r.
samosoudce